

Што ні слова – з неба знічка...

У гэтым, 2009 годзе, амаль адна за другой у Менску ў выдавецтве “Кнігазбор” выйшлі дзве кніжкі вершаў “Знічка з неба” і “Знічка за знічкай”. Аўтар гэтых кніжак Валянціна Адамаўна Выхота. Яна вядомы даследчык-германіст, перакладчык, аўтар звыш 80 навуковых прац і метадычных дапаможнікаў па праблеме навучання нямецкай мове ў школах Беларусі і ўкладальніца трох слоўнікаў. Кнігі яе вершаў – яшчэ адно пацверджанне, што талент чалавека не бывае вузкім, аднабаковым, што чалавек высокіх духоўных якасцяў і інтэлекту заўсёды здольны стварыць нешта прыгожае практычна ў любой сферы мастацтва і літаратуры. Валянціна Адамаўна выбрала Паэзію. Талент пісаць вершы раскрыўся ў яе зусім нядаўна. Піша яна іх раніцай, днём, вечарам, ноччу. “Набягуць радкі ў галаву, прачнуся, хуценька занатую іх на паперу і кладуся спаць”, – дзеліцца яна сваім паэтычным талентам.

Чатырохрадкоўі ў яе складваюцца калі едзе ў аўтобусе, тралейбусе, трамваі, метро, ці стаіць у краме ў чарзе, ці ідзе дадому.

*Траніць ў ээца табе зорка,
Папкадуеш вельмі горка,
Калі ў рыфму не ўплятаць –
Будзеш слоўцы так губляць!*

Валянціна Адамаўна нарадзілася ў 1922 годзе ў Менску. Перад вайной скончыла СШ № 5 у Менску. У гады вайны працавала канторшчыцай на гарбарным заводзе “Бальшавік”. Звыш года ў яе сям’і хавалася яўрэйская дзяўчынка Фаня Разоўская (Мэтэр), якая цяпер жыве ў ЗША. За гэты мужны ўчынак бацькі Адам і Лідзія Пятровіч і іх дачка Валянціна ўзнагароджаны міжнародным медалём дзяржавы Ізраіль “Праведнік народаў свету”.

3 лістапада 1945 года Валянціна Адамаўна працавала настаўніцай нямецкай мовы ў менскіх школах №№ 13, 3, 32, 24. У 1954 годзе скончыла факультэт нямецкай мовы Менскага інстытута замежных моў (цяпер Беларускі лінгвістычны ўніверсітэт). У 1960–1979 гадах яна – старшы навуковы супрацоўнік Навукова-даследчага інстытута педагогікі Міністэрства асветы БССР. У 1986 годзе ў Маскве паспяхова абараніла кандыдацкую дысертацыю па педагогіцы. У той час ёй было 64 гады.

Каб вучыць дзяцей нямецкай мове, распавядаць ім пра агульнасць і адметнасць еўрапейскай моўнай сям’і, ездзіла з Менску электрычкай у вясковыя школы Пухавіцкага раёна: у 1980–1984 гадах працавала настаўніцай нямецкай мовы ў Дрычынскай СШ, у 1984–2001 гадах – у Караваеўскай базавай школе.

Кніжкі складаюцца з раздзелаў, якія ў многім супадаюць: пра выпіўку, гаспадарку, грошы, дзяцей, жанчын, жыццё-быццё, звяроў, мову, мужчын, казюрак, падаткі, птушак, расліны, свет, суд, яду і інш.

*Вось напрыклад пра мужчын:
Для чаго жыць мужчыны?
Каб несці ў свет свае навіны:
Чаго яны дзе натварылі
І колькі люду загубілі:
І дзеля гэтае “забавы”
Ліецца кроў, як з жэрлаў лава.*

*Пра мову:
Мову трэба шанавань,
На ўзвей-вечер не пушчаць
І заўсёды ёй спрыяць,
Каб ніколі не губляць.*

*Пра казюрак:
Не было б кароўкам спуду,
Каб не чулі яны гуду.
Гэта быў той авадзень,
Што пасе іх з дня у дзень.*

*Пра падаткі:
Не хавайся ад падатка,*

*Бо не сьдзе табе гладка.
Па закону ёсць управа –
Падсудная лава.*

*Пра палітыку:
Ці раз збіраліся манархі,
Каб разблытаць твая сваркі.
Цары ўжо даўно зваліся,
Але сваркі засталіся.
На чале стаяў гегемон.
“Кулакоў” усіх – у вагон.
А з вагонаў, як у вёр,
Усіх этапам у Сібір.*

*Пра розныя рэчы:
З пер’я не ўсялякай птушкі
Робяцца ў пасаг падушкі.
На гусінай смачна спіцца,
Ды і малады прысніцца.*

Валянціна Адамаўна піша кароткія рыфмаваныя замалёўкі, якія трапна паказваюць з’явы нашага жыцця. У першую чаргу яе цікавяць рыфма і рытм, якія прымушаюць гарманічна гучаць часам зусім неспалучальныя словы. У гэтым і шчырасць, і лёгкасць, і вясельсць.

У кожнага з нас, хто пражыў доўгае жыццё, ёсць цікавыя заўвагі і свае меркаванні, а часам і трапная “шпілька”. А на гэта яна вялікая мастачка.

*Выскакваюць паўсюль праверкі,
Нібы чэрці з табакеркі.
І пакуль ідуць праверкі,
Ў кішні сунуцца паперкі.*

*За бязгледздыя паперы
Давай хабар той без меры!
Папяровая жа дробязь
Выклікае заўжды боязь.*

Многія знойдуць для сябе сярод твораў Валянціны Выхоты выслоўі, якія стануць спадарожнікамі іх жыцця.

Не пакінуць абыякавымі і развагі аўтаркі пра долю беларускай мовы, пра экалагічны крызіс, пра карупцыю і хабар. Дзеці ў гэтых кніжках знойдуць вершы пра звяроў, птушак, казюрак.

У першай кнізе “Знічка з неба” змешчаны “Дадаткі”: пераклад знакамітага адрывка з паэмы Якуба Коласа “Новая зямля” – “Мой родны кут, як ты мне мілы!..” на нямецкую мову Валянціны Выхоты.

У другой кнізе “Знічка за знічкай” у “Дадатку” апублікаваны пераклад знакамітай баллады-верша класіка сусветнай літаратуры “Гана Вольфганга фон Гётэ “Ружачка ў полі”. “н сустракаецца пад назваю “Дзікая роза”, “Ружа край дубровы”, “Дзікая ружа”. Пераклад з мовы арыгінала зрабілі Даніла Усаў, Алег Лойка, Анатоль Валахановіч. Валянціна Выхота зрабіла пераклад з мовы арыгінала і адваротны пераклад з перакладу А.Лойкі на нямецкую мову. Адваротны пераклад быў адзначаны ў прыватным лісце пасла ФРГ Мартына Гекера да В.А. Выхоты.

У сваім адваротным перакладзе верша А.Лойкі Валянціна Выхота зрабіла акцэнт на неадэкватнасці арыгіналу і паэтычнага перакладу. Адваротны пераклад добра атрымаецца, калі да слоў арыгіналу будуць знойдзены беларускія словы-адпаведнікі, словы-сінонімы.

У кнігах з гумарам зарыфмаваны розныя праявы жыцця: ад сумных, нават трагічных да святых, радасных.

Кнігі чытаюцца з захапленнем і хочацца дачытаць іх да канца.

Прыемнага чытання, паважаныя чытачы!

*Анатоль Валахановіч,
пісьменнік, гісторык,
журналіст, краязнавец.*

Някасны пераклад - парушэнне аўтарскіх правоў

Шаноўная рэдакцыя!

Сёння, 9 лістапада 2009 г., я пералічыла на рахунак Таварыства беларускай мовы 8 602 817 руб. Хачу патлумачыць, адкуль гэтыя грошы.

У красавіку 2006 г. выдавецтва “Амфара” (г. Санкт-Пецярбург) надрукавала пераклад на рускую мову рамана У. Караткевіча “Хрыстос прызямліўся ў Гародні” (перакладчык А. Сурнін), якасць якога не вытрымлівае ніякай крытыкі нават для вачэй неспецыяліста. У рэцэнзій на пераклад (“Дзеяслоў” № 25, 2006; “Літаратурная газета” № 44, 2006) П. Жаўняровіч пісаў: “Недакладнасці, неадпаведнасці ў перакладзе беларускіх словаў і выказаў, стылістычныя хібы, пропускі словаў, частак сказаў і цэлых сказаў падчас перакладу класікі недапушчальныя.” Дзякуй за тое, што газета “Наша слова” таксама звярнула на гэта ўвагу (публікацыя 19.07.2006 г.).

Я палічыла неабходным не пакідаць гэтую з’яву без адказу і ў траўні 2006 г. звярнулася да юрыста ў Беларускае Аўтарскае Таварыства (зараз Нацыянальны Цэнтр Інтэлектуальнай Уласнасці – НЦІУ) з просьбай дапамагчы спыніць распаўсюджванне кнігі. Юрыст сказаў, што даказць някаснасць перакладу будзе практычна немагчыма, а вось парушэнне Закону аб аўтарскім праве ў наяўнасці, і параў папярэдзі са спыненнем распаўсюджвання і знішчэннем накладу кнігі абавязкова патрабаваць грашовую кампенсацыю. “н звязаўся з Расійскім Аўтарскім Таварыствам (РАТ), якое пагадзілася ўрэгуляваць канфлікт.

У выніку двухгадовага ліставання 10 красавіка 2008 г. было заключана Пагадненне паміж РАТ, якое выступала ў маіх інтарэсах па даверанасці, і выдавецтвам “Амфара” аб наступным: за парушэнне выключных аўтарскіх правоў пры перакладзе, выданні і распаўсюджванні твора выдавецтва “Амфара” павінна

- выплаціць кампенсацыю 200 000 рас.руб. да 1.07.2008 г. (пасля выплаты 30 % у падатковыя органы РФ на рахунак РАТ пералічана 200 000 руб. 30.07.2008 г.);

- знішчыць нерэалізаваныя кантрафактныя асобнікі кнігі (1534 ас.) у прысутнасці прадстаўнікоў РАТ да 1.06.2008 г. (дасланы копіі актаў аб знішчэнні, але падпісаны яны чамусьці толькі супрацоўнікамі “Амфары”);

- змясціць інфармацыю аб парушэнні аўтарскіх правоў на сайце выдавецтва і ў цэнтральнай прэсе РФ і РБ да 1.06.2008 г. (змешчана на сайце “Амфары” – 26.05.2008 г., у газеце «Книжное обозрение» – 28.07.2008 г., у газеце “Літаратура і Мастацтва” – 28.11.2008 г.).

Па невядомых прычынах РАТ пералічыла грошы на рахунак Нацыянальнага Цэнтра Інтэлектуальнай Уласнасці толькі праз год – 28.07.2009 г. Пасля ўтрымання ўсіх камісійных і падаткаў сума кампенсацыі склала 8 602 817 бел.руб. (прыкладна копію даведкі аб разліках, якую на маёй просьбе выдаў НЦІУ). Як растлумачылі ў бухгалтэрыі НЦІУ, яны маюць права пералічыць на мой рахунак не больш як 3 500 000 руб. у месяц (100 баз.велічынь), усю суму мне выплачвалі на працягу 3 месяцаў (верасень, кастрычнік, лістапад).

Таму толькі зараз я змагла пералічыць грошы на рахунак ТБМ.

Таксама хачу праз вашу газету падзякаваць людзям, якія падтрымалі мяне і дапамаглі – гэта П. Жаўняровіч, Г. Шаблінская і Т. Раманок.

3 навагай, Алена Сінькевіч, спадкаемца аўтарскага права У. Караткевіча.

Нацыянальны цэнтр
інтэлектуальнай уласнасці
Цэнтр па калектыўнаму кіраванню
маёмаснымі правамі

вул. Козлова, д. 20, 220034, г. Мінск
тэл. (+ 375 17) 294 25 62, (+ 375 17) 294 85 03
факс (+ 375 17) 285 26 05
эл. пошта: cku.dept@belgospatent.by

28.10.09, № 04-10/233
На № _____ ад _____

Национальный центр
интеллектуальной собственности
Центр по коллективному управлению
имущественными правами

ул. Козлова, д. 20, 220034, г. Минск
тел. (+ 375 17) 294 25 62, (+ 375 17) 294 85 03
факс (+ 375 17) 285 26 05
эл. почта: cku.dept@belgospatent.by

Синкевич Е.И.

г. Минск,
ул. К.Маркса, д.36, кв. 24

О поступлении суммы
компенсации за нарушение
авторского права

Настоящим подтверждается, что в Национальный центр интеллектуальной степени (далее – НЦИС) от Российской авторского общества (далее – РАО) 28.07.2009 на имя Синкевич Елены Ивановны поступила денежная сумма в качестве компенсации за нарушение на территории Российской Федерации имущественных авторских прав Короткевича В.С., наследником которого является Синкевич Е.И.

Указанная сумма перечислена в НЦИС и подлежит выплате Синкевич Е.И. в соответствии с нижеприведенными расчетами:

Сумма компенсации	200 000 рос. руб.
Сумма удержаний на цели покрытия расходов РАО (20 % от суммы компенсации)	40 000 рос. руб.
Налог на добавленную стоимость (уплачен на территории Российской Федерации)	24 408 рос. руб.
Налог на доходы иностранных юридических лиц (уплачен на территории Российской Федерации)	13 560 рос. руб.
Сумма, поступившая на расчетный счет НЦИС	122 032 рос. руб.
Курс конвертации	1 рос. руб. = 90,38 бел. руб.
Сумма начисления	11 102 925 бел. руб.
Сумма удержаний на цели покрытия расходов НЦИС (10 % от суммы начисления)	1 110 292 бел. руб.
Подходящий налог	1 323 510 бел. руб.
Сумма, подлежащая выплате	8 602 817 бел. руб.

Начальник Центра по коллективному управлению имущественными правами А.В.Бичурин

Ад рэдакцыі: грошы на рахунак ТБМ паступілі, за што шчыры “Дзякуй” спадарыні Алене Сінькевіч.

24 лістапада 2009 года

на сядзібе ТБМ імя Ф. Скарыны
адбудзеца сустрэча у межах праекта «Дыялог»
з выкладчыцай БДУКіМ Л. М. Рыжковай

а таксама пачнецца падрыхтоўка да калянднай вечарыны з А. Галічам
Пачатак імпрэзы - 19.00. Уваход вольны.